

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

22 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Toma Nadejda,

Judecători - Țurcan Anatolie, Timofti Vladimir, Cobzac Elena, Guzun Ion

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către partea vătămată Cîrlig Igor, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 20 ianuarie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2020, în cauza penală privindu-i pe

*Gumennîi Maxim xxxxx, născut la lxxxxx,
originar și domiciliat în xxxx,*

*Turenco Alexandr xxxx, născut la xxxx, originar
și domiciliat în xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.09.2018 – 20.01.2020;

Instanța de apel: 26.06.2020 – 28.09.2020;

Instanța de recurs: 11.12.2020 – 22.06.2021.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 20 ianuarie 2020, **Gumennîi Maxim xxxx** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, cu aplicarea art.70 alin.(3¹) Cod penal - la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

În conformitate cu art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

Turenco Alexandr xxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal - la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

S-a admis parțial acțiunea civilă depusă de către partea vătămată Cîrlig Igor și s-a dispus încasarea în mod solidar de la Turenco Alexandr și Gumennî Maxim în beneficiul lui Cîrlig Igor a sumei de 38 047,76 lei, care se compune din: suma de 20 000 lei - cu titlu de prejudiciu moral; suma de 18 047,76 lei - prejudiciu material, ce constituie 11 047,76 lei cheltuieli pentru tratament și 7 000 lei cheltuieli pentru asistență juridică.

A fost hotărâtă soarta corpurilor delictive.

Cheltuielile judiciare în mărime totală de 448 lei au fost trecute în contul statului.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Gumennî Maxim xxxx la data de 01 iulie 2018, ora 21:08 aflându-se în incinta terasei din stătea peco "Petrom", amplasată pe xxxxx, împreună cu cet. Turenco Alexandr xxxx, ca rezultat al unui conflict inițiat cu cet. Cîrlig Igor, având intenția de a-i cauza vătămări corporale, i-a aplicat ultimului lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului, a feței și corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.201802P2344 din 09.07.2018, leziuni corporale sub forma de fractură bilaterală a mandibulei în regiunea mentonieră pe dreapta și angulară pe stânga cu deplasarea fragmentelor, echimoză la nivelul feței, excoriație la nivelul buzei inferioare, cotul drept și genunchiul stâng, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie. Inculpatul Turenco Alexandr xxxxx la data de 01 iulie 2018, ora 21:08 aflându-se în incinta terasei din stația peco "Petrom", amplasată pe bd. Decebal 1, mun. Chișinău, împreună cu cet. Gumennî Maxim xxxx, ca rezultat al unui conflict inițiat cu cet. Cîrlig Igor xxxxx, având intenția de a-i cauza vătămări corporale, i-a aplicat ultimului lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului, a feței și corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.201802P2344 din 09.07.2018, leziuni corporale sub forma de fractură bilaterală a mandibulei în regiunea mentonieră pe dreapta și angulară pe stânga cu deplasarea fragmentelor, echimoză la nivelul feței, excoriație la nivelul buzei inferioare, cotul drept și genunchiul stâng, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie.

Astfel, instanța de judecată a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate, Gumennî Maxim Anatolii și Turenco Alexandr Alexandr au comis infracțiunea prevăzută de art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, după indicii calificativi -vătămare intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății, săvârșită de două sau mai multe persoane.

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, partea vătămată Cîrlig Igor a declarat apel împotriva sentinței, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului pentru prima instanță prin care inculpaților să le fie aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, fiecareia, cu admiterea integrală a acțiunii civile depuse, cu încasarea solidară din contul lui Turenco Alexandr și Gumennî Maxim în beneficiul lui Igor Cîrlig a sumei de 527047,76 lei, care se comune din 500 000 lei cu titlu de prejudiciul moral și 27047,76 lei cu titlu de prejudiciu material.

Încasarea din contul lui Turenco Alexandr și Gumennîi Maxim în beneficiul lui Igor Cîrlig a cheltuielilor de judecată suportate în instanța de apel.

3.1. În susținerea apelului, partea vătămată a invocat că, inculpații Gumennîi Maxim și Turenco Alexandr în timpul și după consumarea infracțiunii au avut o atitudine iresponsabilă față de fapta care a comis-o, nerecuperând prejudiciul cauzat prin infracțiune părții vătămate.

Prin fapta sa, inculpații au adus atingere unei valori sociale fundamentale și, aplicarea în acest caz a unei pedepse non-privative de libertate creează starea de nesiguranță și de insecuritatea vieții și sănătății persoanei. Consideră că, doar aplicarea față de inculpații a pedepsei sub formă de închisoare, v-a duce la atingerea scopului pedepsei penale și ar contribui la reeducarea lor.

Totodată, a indicat că, instanța de fond a interpretat și a aplicat incorect prevederile art.70 alin.(3¹) Cod penal, care prevede că la stabilirea pedepsei închisorii pentru persoane care, la data săvârșirii infracțiunii, a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani, care a săvârșit infracțiune la vârsta de la 18 până la 21 de ani, maximum pedepsei se reduce cu o treime.

În cazul dat în art.152 alin.(2) Cod penal, legislatorul a stabilit pedeapsă maximum de 7 ani și potrivit normei enunțate, reducerea pedepsei stabilite de art.152 alin.(2) Cod penal constituie 2,3 ani, astfel aplicând prevederile art.70 alin.(3¹) Cod penal, instanța de fond urma să numească lui Gumennîi Maxim o pedeapsă sub forma de închisoare pe un termen de 4 ani și 7 luni.

La fel, partea vătămată a indicat că, nu este de acord cu mărimea prejudiciului moral încasat, or, la aprecierea cuantumului prejudiciului moral nu s-a ținut seama de toate circumstanțele cauzei, de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului.

În rezultatul acțiunilor ilegale din partea condamnaților i-au fost cauzate leziuni corporale, care se califică ca vătămare corporală medie.

În rezultatul faptei prejudiciabile săvârșite de condamnații Turenco Alexandr și Gumennîi Maxim, i s-a cauzat un prejudiciu moral enorm de nedescris. A pierdut sănătate și cu atât mai mult că nu poate vorbi clar, a pierdut încrederea într-un viitor frumos. Mai mult, condamnații nu s-au apropiat de parte vătămată, nu și-au prezentat scuze, nu s-au interesat de starea sănătății acestuia și nici nu s-au oferit sa-l ajute cu cheltuielile suportate pentru tratament.

A indicat că, pentru perfectarea prezentei cererii, a cheltuit suma de 229 lei pentru efectuarea copiilor dosarului penal și suma în mărime de 2000 lei pentru serviciile juridice, fapt confirmat prin documentele anexate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2020, a fost admis apelul părții vătămate Cîrlig Igor, casată parțial sentința din alte motive, inclusiv din oficiu potrivit art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru primă instanță, prin care:

Inculpatului Gumennii Maxim, recunoscut vinovat în baza art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.70 alin.(3¹) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 8 luni.

În conformitate cu art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 5 ani, cu obligarea acestuia să repara în termen de 12 luni prejudiciul cauzat părții vătămate Cîrlig Igor

S-a dispus încasarea de la inculpatul Gumennii Maxim și Turenco Alexandr în mod solidar, în beneficiul lui Gîrlig Igor prejudiciul material în mărime de 11 047, 76 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 7 000 lei, în total – 18 047, 76 lei.

S-a dispus încasarea de la inculpatul Gumennii Maxim Anatolii în beneficiul părții vătămate Cîrlig Igor prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei.

S-a dispus încasarea de la inculpatul Turenco Alexandr în beneficiul părții vătămate Cîrlig Igor prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției sale instanța de apel a menționat că la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpații au săvârșit infracțiunea imputată acestora. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, necătând la faptul că inculpații vina nu au recunoscut, instanța de apel a conchis că, prima instanță motivat și întemeiat a concluzionat referitor la vinovăția acestora în comiterea infracțiunii imputate. Prima instanță s-a bazat pe probele care sunt pertinente, concludente, utile, veridice și coroborează între ele, inclusiv declarațiile părții vătămate Cîrlig Igor, martorilor Rozentul Victor, Semenenco Artiom, Scutelnic Nichifor, Scutelnic Nichifor, Tcacencova Anastasia, Gumennaia Irina, precum și prin probele materiale anexate la dosarul penal: procesul-verbal de constatare din 05 iulie 2018, înregistrat în R-1 al IP Botanica la nr.1145 din 05 iulie 2018 (f.d.7); extrasul medical privind diagnosticul primar stabilit lui Cîrlig I. la 03.07.2018, eliberat de Institutul de Medicină Urgentă (f.d.10); procesul-verbal de consemnare a plângerii verbale din 05 iulie 2018, depusă de Igor Cîrlig (f.d.12); ordonanța de ridicare din 12 iulie 2018 a unui CD cu imagini video, de la șeful stației "Peco-71" din bd. Decebal nr.1, mun. Chișinău (f.d.28); procesul-verbal de ridicare din 12 iulie 2018 a CD cu imagini video, datate cu 01 iulie 2018 (f.d.29-30); procesul-verbal de examinare a obiectului (CD cu imagini video) din 13 iulie 2018 (f.d.31); raportul de expertiză judiciară nr.201802P2344 din 09.07.2018, efectuat în privința lui Cîrlig Igor, prin care s-a constatat că fractura bilaterală a mandibulei în regiunea mentonieră pe dreapta și angulară pe stânga cu deplasarea fragmentelor, echimoză la nivelul feței, excoriație la nivelul buzei inferioare, cotul drept și genunchiul stâng, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie (f.d.41-42).

Astfel, analizând probele cercetate în ședința instanței de apel și apreciindu-le, din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe, instanța de apel a constatat că ele demonstrează cu certitudine vina lui Gumennîi Maxim și Turenco Alexandr în comiterea infracțiunii încriminate și care combat argumentele declarate de către ultimii.

Ca urmare, instanța de apel a constatat cu certitudine că Gumennîi Maxim și Turenco Alexandr au comis infracțiunea încriminată, și că acțiunile acestora au fost corect calificate de către prima instanță în baza art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, după semnele calificative, vătămare intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății, săvârșită de două sau mai multe persoane.

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel menționat că, prima instanță la stabilirea categoriei pedepsei inculpaților Turenco Alexandr și Gumennîi Maxim Anatolii a ținut cont de prevederile art.art.6, 7, 16, 61, 75, 76, 77 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor grave prin prisma prevederilor art.16 Cod penal, de personalitatea inculpaților, care sunt fără antecedente penale și nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog.

Cu privire la aplicarea pedepsei inculpatului Turenco Alexandr instanța de apel efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii încriminate, a constatat că în coraport cu fapta comisă, pericolul social a faptei, corijarea și reeducarea acestuia, instanța de fond justificat i-a aplicat lui Turenco Alexandr, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, aceasta fiind suspendată condiționat în temeiul art.90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 5 ani.

Referitor la aplicarea pedepsei inculpatului Gumennîi Maxim instanța de apel a constatat că, prima instanță incorect a aplicat prevederile art.70 alin.(3¹) Cod penal, care prevede că, la aplicarea pedepsei persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care au săvârșit infracțiune la vârsta de la 18 până la 21 de ani, maximul pedepsei se reduce cu o treime.

Astfel, în cazul dat, instanța de apel a considerat necesar de a casa sentința în partea stabilirii pedepsei inculpatului Gumennîi Maxim și ținând cont de prevederile art.70 alin.(3¹) Cod penal, în contextul în care, Gumennîi Maxim la data comiterii faptei infracționale, nu avea atinsă vârsta de 21 ani, în privința acestuia urma să fie numită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani 8 luni, cu suspendare condiționat în temeiul art.90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 5 ani.

Instanța de apel a considerat, că în privința inculpaților Turenco Alexandr și Gumennîi Maxim poate fi atins scopul legii penale, aplicând prevederile art.90 Cod penal, învederând lipsa circumstanțelor agravante, personalitatea ultimilor, nu au antecedente penale, astfel, este oportun ca, în privința inculpaților pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, este echitabilă aplicarea unei pedepse cu suspendarea condiționată pe un termen de probă de 5 ani, fiecăruia.

Totodată, instanța de apel a constatat că soluția primei instanțe în partea soluționării acțiunii civile este neîntemeiată, or, prejudiciul dispus spre încasare din contul inculpaților nu corespunde cu proporționalitatea consecințelor faptelor comise de inculpați.

Instanța de apel a considerat că acțiunea civilă este întemeiată și justificată parțial, în partea încasării prejudiciului material. Astfel, luând în considerație bonurile de plată, prin care se atestă cheltuielile suportate de partea vătămată la efectuarea tratamentului suportat în urma leziunilor corporale comise de inculpați, instanța de apel a dispus încasarea în mod solidar din contul inculpaților Gumennîi Maxim și Turenco Alexandr a prejudiciului material în sumă de 11 047, 76 lei.

În ceea ce privește încasarea prejudiciului moral, instanța de apel a menționat că prima instanța eronat și neproporțional cu faptele comise, a dispus încasarea în mod solidar de la inculpați în beneficiul părții vătămate doar a sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciul moral, or, prin infracțiunea săvârșită, inculpații i-au cauzat părții vătămate Cîrlig Igor, conform raportul de expertiză medico-legală dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare corporală medie.

Astfel, în urma loviturilor aplicate, partea vătămată Cîrlig Igor a fost supus la suferințe fizice și psihice, prin urmare, la caz se atestă un raport direct de cauzalitate între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial suportat de partea vătămată.

Ca urmare, instanța de apel a statuat că în calitate de prejudiciul moral, urmează a fi încasată suma de 20 000 lei din contul fiecărui inculpat, în beneficiul părții vătămate Cîrlig Igor, or, mărimea prejudiciului dat este suficientă pentru a acoperi suferințele morale cauzate părții vătămate, ținând cont în acest sens de semnificație valorilor sociale lezate și prejudiciul cauzat.

Cu referire la cheltuielile judiciare legate de asistență juridică, instanța de apel ținând cont de aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de acesta părții vătămate, reținând probele prezentate pentru dovada cheltuielilor suportate, complexitatea cauzei, a conchis că inculpații urmează să achite cheltuielile de asistență juridică în mărime de 7 000 lei, or, acesta sumă este una rezonabilă în raport cu lucrul efectuat.

5. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, partea vătămată Cîrlig Igor a atacat decizia cu recurs ordinar, solicitând casarea integrală a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpaților să le fie aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, fiecăruia, cu admiterea integrală a acțiunii civile depuse, cu încasarea solidară din contul lui Turenco Alexandr și Gumennîi Maxim în beneficiul lui Igor Cîrlig a sumei de 527 047,76 lei, care se compune din 500 000 lei cu titlu de prejudiciul moral și 27 047,76 lei cu titlu de prejudiciu material, invocând argumente similare celor invocate în cererea de apel descrise în pct.3.1 din decizie.

Suplimentar recurentul susține că nu este de acord cu mărimea prejudiciului moral acordat, or, instanța de apel eronat a conchis că încasarea din contul inculpaților a prejudiciului moral în mărime de 40 000 lei, nu vine în contradicție cu prevederile art.41 din Convenția Europeană. La aprecierea cuantumului prejudiciului moral nu s-a ținut seama de toate circumstanțele cauzei, de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate

persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului. Respectiv, instanța de apel a considerat necesar de a acorda cu titlu de prejudiciu moral suma de 40 000 lei, ce va avea efect compensatoriu pentru partea vătămată.

Instanța de apel nu a luat în considerație faptul că, în rezultatul acțiunilor ilegale din partea inculpaților i-au fost cauzate leziuni corporale, conform raportului de expertiză judiciară nr.201802P2344 din 09.07.2018 - factura bilaterală a mandibulei în regiunea mentonieră pe dreapta și angulară pe stângă cu deplasarea fragmentelor, echimoza la nivelul feței, excoriație la nivelul buzei inferioare, cotul drept și genunchiul stâng ce în comun condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie.

În rezultatul faptei prejudiciabile săvârșite de Turenco Alexandr și Gumennîi Maxim i s-a cauzat un prejudiciu moral enorm de nedescris. Și-a pierdut sănătate și cu atât mai mult că nu poate vorbi clar, a pierdut încrederea într-un viitor frumos. Durerile fizice cauzate prin vătămări corporale, suferințele psihice condiționate de vătămarile corporale, slăbirea rezistenței fizice la boli sau de alte complicații, epuizarea emoțională, precum și lipsirea completă de mediul de viață, constituie un grav prejudiciu moral.

Aceste daune sunt evaluate de recurent reieșind din circumstanțele cauzei, la suma de 500 000 lei. Astfel recurentul consideră că o compensare bănească adecvată îi poate aduce o oarecare satisfacție. Mai mult, inculpații nu s-au apropiat de partea vătămată, nu și-au cerut scuze, nu s-au interesat de starea sănătății acestuia și nici nu au propus acoperirea cheltuielilor suportate pentru tratament.

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, prin care solicită admiterea recursului declarat de către partea vătămată, invocând că pierderea de către Cîrlig Igor a abilității de a vorbi clar, constituie pentru partea vătămată un moment emoțional ce-i provoacă suferințe psihice intense și urmează a fi retribuit într-un mod ce nu va lăsa victimei sentimentul de inechitate.

6.1 În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală, avocatul Breazu Sergiu în numele inculpaților a depus referință asupra recursului declarat de partea vătămată, solicitând inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel, și-a argumentat suficient soluția în sensul pedepsei penale stabilite inculpaților, precum și în partea soluționării acțiunii civile.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute

prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat de către partea vătămată, Cîrlig Igor, se constată că acesta, nu invocă nici un temei de casare din cele prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, însă criticând decizia instanței de apel în partea individualizării pedepsei penale stabilite inculpaților, cât și în partea soluționării acțiunii civile.

7.1. Cu referire la criticile avansate în privința modalității de individualizare a pedepsei în privința inculpaților Gumennîi Maxim și Turenco Alexandr, precum și cele ce țin de executarea acesteia, Colegiul penal lărgit reține că, pedeapsa stabilită inculpaților pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, este echitabilă, proporțională și va contribui la atingerea scopului de corectare și reeducare a acestuia, în așa fel încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și totodată, evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Colegiul penal lărgit reține că, în speță s-a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpaților evidențiindu-se în acest sens că, inculpații nu au antecedente penale și nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, lipsa căror va circumstanțe agravante, au permis instanțelor de fond de a conchide că corectarea inculpaților este posibilă prin aplicarea față de acesta a unei pedepse cu suspendarea executării pe un termen de probațiune.

Cu privire la aplicarea pedepsei inculpatului Turenco Alexandr Colegiul consideră ca fiind justificată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu suspendarea condiționată în temeiul art.90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 5 ani.

Totodată, Colegiul penal lărgit reține că, în partea aplicării pedepsei inculpatului Gumennîi Maxim, instanța de apel întemeiat a casat sentința, or prima instanță incorect a aplicat prevederile art.70 alin.(3¹) Cod penal. În contextul în care, Gumennîi Maxim la data comiterii faptei infracționale, nu avea atinsă vârsta de 21 ani, instanța de apel corect i-a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani 8 luni, cu suspendare condiționat în temeiul art.90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 5 ani.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează că la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpaților, nu s-au admis careva erori, iar pedeapsă aplicată inculpaților, este aptă să atingă scopul preventiv și educativ al pedepsei, pedeapsă pe care instanța o găsește proporțională cu împrejurările și gravitatea infracțiunii. comise.

Pe de altă parte, în cuprinsul deciziei instanței de apel au fost expuse deja raționamentele care au stat la baza respingerii solicitării părții vătămate privind aplicarea față de inculpați a unei pedepse mai aspre.

Așadar, din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, se constată că instanța a dezbătut prin mai multe argumente criticele apelantului ce vizau pedeapsa aplicată inculpaților, circumstanțele atenuante sau agravante ce au influențat asupra operațiunii de individualizare.

Instanța de recurs mai notează și faptul că, din analiza deciziei recurate a stabilit că erorile de drept invocate în recursul părții vătămate sub aspectul individualizării greșite a pedepsei penale în privința inculpaților, nu și-au găsit confirmare, dat fiind faptul că, argumentele indicate, în esență au fost abordate în decizia instanței de apel, care la examinarea cauzei a respectat prevederile art.art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor ce țin de individualizarea pedepsei, hotărârea emisă cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția, motivare pe care instanța de recurs ordinar o însușește integral reieșind din temeinicia acesteia, acțiune ce este conformă practicii CtEDO, expuse inclusiv în pct.37 a hotărârii *Albert c. România din 16.02.2010*.

7.2. Distinct de cele relatate mai sus, Colegiul penal lărgit reține că, partea vătămată Cîrlig Igor a înaintat acțiune civilă în prezentul proces penal, solicitând încasarea de la inculpații Gumennii Maxim și Turenco Alexandra prejudiciului material în sumă totală de 27047,76 lei și a prejudiciului moral în sumă de 500 000 lei (f.d.61-76, vol. II).

Potrivit sentinței, acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cîrlig Igor a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea în mod solidar de la Gumennii Maxim și Turenco Alexandra în beneficiul lui Cîrlig Igor a prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei, și a prejudiciului material în mărime de 18047,76 lei, în rest cerințele părții vătămate fiind respinse ca neîntemeiate.

După cum rezultă din materialele dosarului, sentința a fost contestată cu apel de către partea vătămată.

La rândul său, instanța de apel fiind investită cu judecarea apelului nominalizat, a admis apelul părții vătămate Cîrlig Igor și din oficiu, casând parțial sentința din alte motive, inclusiv din oficiu, potrivit art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

„S-a încasat de la inculpații Gumennii Maxim xxxx și Turenco Alexandr xxxxx în mod solidar, în beneficiul lui Gîrlig Igor prejudiciul material în mărime de 11 047, 76 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 7 000 lei, în total – 18 047, 76 lei.

S-a încasat de la inculpatul Gumennii Maxim xxxxx în beneficiul părții vătămate Cîrlig Igor prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei.

Se încasează de la inculpatul Turenco Alexandr xxxx în beneficiul părții vătămate Cîrlig Igor prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei.”

Analizând decizia instanței de apel sub aspectul soluționării acțiunii civile, pe de o parte Colegiul penal lărgit nu a depistat careva probleme în partea admiterii și încasării prejudiciului material, considerând corectă soluția respectivă, precum și că întemeiat instanța de apel a ajuns la concluzia că prejudiciul moral nu poate fi încasat în mod solidar de la inculpați.

Pe de altă parte însă instanța de recurs nu poate fi de acord cu aprecierea de către instanța de apel a cuantumului prejudiciului moral încasat de la inculpați în beneficiul părții vătămate.

Aici instanța de recurs ține să accentueze că, deși instanța de apel a constatat că soluția primei instanțe privind evaluarea daunelor morale la suma de 20 000 lei, a fost inechitabil evaluată în raport cu consecințele care au survenit în urma săvârșirii infracțiunii, gravitatea acestora și impactul produs asupra părții vătămate, la rândul său nici această instanță nu a oferit o evaluare echitabilă la acest capitol, în raport cu suferințele psihice și fizice cauzate părții vătămate, oferindu-i o despăgubire morală insuficientă.

În acest context, instanța de recurs notează că, potrivit prevederilor art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

În corespundere cu art.220 Cod de procedură penală și art.2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Totodată, instanța de recurs menționează că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

În susținerea celor enunțate, instanța de recurs menționează și jurisprudența CtEDO, cauza *Ernst c. Belgiei* (15 iulie 2003), unde Curtea a statuat, în principiu, că „*atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică introducerea unei cereri în despăgubiri. Chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit. Prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal, ea are în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară a prejudiciului pe care l-a suferit*”.

Învederând aceste considerente ale instanței europene, Colegiul penal lărgit evidențiază, că în această speță instanța de apel nu a ținut cont în deplină măsură de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate părții vătămate, nu a făcut o evaluare a impactului psihic și moral cauzat părții vătămate Cîrlig Igor în urma acțiunilor infracționale comise de către inculpații Gumennîi Maxim și Turenco Alexandru.

Instanța de apel nu a luat în considerație faptul că, în rezultatul acțiunilor ilegale din partea inculpaților i-au fost cauzate leziuni corporale, conform raportului de expertiză judiciară nr.201802P2344 din 09.07.2018 - factura bilaterală a mandibulei în regiunea mentonieră pe dreapta și angulară pe stângă cu deplasarea fragmentelor, echimoza la nivelul

feței, excoriație la nivelul buzei inferioare, cotul drept și genunchiul stâng ce în comun condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie.

În urma celor expuse, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel nu a ținut cont de măsura în care compensarea sumei de 40 000 lei (a câte 20 000 lei de la fiecare inculpat), poate aduce satisfacție părții vătămate Cîrlig Igor în rezultatul suferințelor fizice și psihice suportate, sub acest aspect decizia instanței de apel nefiind motivată în corespundere cu prevederile art.414 alin.(5) Cod de procedură penală.

Prejudiciul moral reprezintă o pagubă care este cauzată individului prin vătămarea unui interes personal nepatrimonial. Evaluarea prejudiciului moral nu presupune determinarea „prețului suferințelor fizice și psihice”, care sunt inestimabile, dar aprecierea multilaterală a tuturor consecințelor negative ale prejudiciului și a implicațiilor acestora pe toate dimensiunile vieții sociale.

Trebuie să se aprecieze ce au pierdut persoanele vizate pe plan fizic, psihic, social, profesional și familial atât pentru moment, cât și pentru viitor.

La determinarea compensației pentru prejudiciul moral trebuie să se țină cont de importanța valorii morale lezate pentru persoana vătămată. În cazul suportării unui prejudiciu moral fiecare persoană vătămată acordă o considerație diferită valorilor lezate. Persoana vătămată apreciază acele valori sau activități, care îi satisfac anumite necesități sau aspirații.

Cuantumul compensației acordate depinde și de durata menținerii consecințelor cazului urmare a cărora s-au produs. Stabilind cuantumul compensației pentru prejudiciul moral, instanța de judecată trebuie să țină cont de măsura în care această compensație poate acorda persoanei vătămate o anumită satisfacție.

Rezumând circumstanțele constatate, Colegiul penal conchide că la caz sunt incidente temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea parțială a deciziei instanței de apel în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii materiale și procesuale asupra cuantumului prejudiciului moral, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către partea vătămată Cîrlig Igor, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Gumennî Maxim xxxxx și Turenco Alexandr xxxxx*, în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral, cu remiterea cauzei în această parte la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile deciziei contestate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea prin care a fost dispusă rejudecarea, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 12 august 2021.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir

Cobzac Elena

Guzun Ion